

MEMLEKET

PROGRAM

2021

GİRİŞ

Sivas Kongresi'nin yıldönümü olan 4 Eylül 2020'de "Memleket Hareketi" olarak "**halk için halkla birlikte siyaset**" diyerek yola çıktık. Memleket Partisi, ülkenin her yanında gönüllü olarak harekete geçen kitlelerin inancı, isteği ve güveni sonucunda doğdu. Siyasete inancını yitirmiş, siyasetten dışlanan herkes için bir umut oldu.

Partimiz, toplumsal sorunları çözme kapasitesine sahip, doğru politikaları kararlılıkla ve cesaretle uygulayacak bir iradenin vücut bulmuş halidir. Layık olmadığı şekilde dar bir alana hapsedilen halk iradesinin kendisiyle birlikte akacak bir mecra bulmasıdır. Kurumaya yüz tutmuş farklı nehirleri yeniden coşturacak ve maviliklerde buluşturacak bir hayata geçirme kudretidir.

Köklerimizi Cumhuriyetimizin anti-emperyalist, kamucu, halkçı, devrimci ve laik dünya görüşünden alıyoruz. Gövdemizi çağdaş, demokratik ve bilimsel dünyanın evrensel değerleri oluşturuyor. Dallarımızdaki çiçekler ise Anadolu'nun hümanist ve kadim aşk bilgeliğiyle hayata kucak açıyor.

- Ebedi yol göstericimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün muasır medeniyet hedefi ile yol almak;**
- Terörün her türlüünü reddetmek;**
- Dil, din, ırk, mezhep başta her türlü ayrımcılığa karşı çıkmak;**
- Doğaya ve çevreye saygılı olmak;**
- Siyasetten rant elde etmeye dur demek;**
- Kadına şiddete ve çocuk istismarına tavizsiz olmak** duruşumuzu belirliyor ve bu altı ilke yolumuzu aydınlatıyor.

“Anavatan, Yavruvatan, Mavivatan, Gökvatan bir bütündür, parçalanamaz!” kararlılığıyla yüreklerimiz atıyor. Ülkesine bağlı, milli egemenliği esas alan, toplumun değerleriyle barışık kadrolarımız halkın iktidarını kurmak ve halka hizmet için gün sayıyor.

Partimiz, **“Cumhuriyetçi Demokrat”** bir felsefeyi benimsemektedir. Cumhuriyetçi demokrasi anlayışıyla, anayasal devleti, temel hakları, kuvvetler ayrılığını, düşünce, inanç ve ifade özgürlüğünü, çoğulculuğu, toplumsal örgütlenmeyi, kadın haklarını, farklı yaşam tarzlarına saygıyı, ekonomik ve sosyal hakları korumayı, yereli güçlendirmeyi içeren laik demokratik bir cumhuriyeti amaçlamaktayız.

Milli iradeyi hâkim kılacak, **“Halkın Yönetimi”**ni kuracağız. Yüce Meclis’i yasama ve denetleme yetkisini kullanan, temsilde adalet ilkesinin gerçekleştiği kurum olarak güçlendireceğiz. Yargıyı tarafsız ve bağımsız kılacağız.

Planlı Demokratik Ekonomi, 3D Devlet Modeli, Mavi-Yeşil Politikalar, Hayal Kurduran Nitelikli Eğitim Sistemi, Dayanımcı/Bölüşümcü Sosyal Refah Ağı, Cumhuriyet Sözleşmesi ile ülkemize umut olacağız.

“Planlı Demokratik Ekonomi”, dar çıkar çevrelerinin değil, geniş halk kesimlerinin tercihlerini göz önüne alan, katılımcı, sürdürülebilir ve kalkınma odaklı bir yönetimi ifade etmektedir. Ülkemizin üretici güçlerine yol gösterecek uzun dönemli kalkınma planları yaparak, onları kuralsız ve haksız rekabete dayalı, siyasi patronaj ilişkileri ile işleyen ekonomik sistemden kurtaracağız. Kurumların kendilerini değişen ve gelişen koşullara uygun olarak yenileyebilmelerini sağlayacağız. Endüstri 5.0 ve Toplum 5.0 devrimlerinin

ilkelerini evrensel ölçütler olarak koyacağız. Bu ölçütlere yerel birikimlerimizi ve deneyimlerimizi katacağız.

Kamu yönetimi için benimsediğimiz **Dürüst, Dijital, Denetlenen (3D) devlet modelimiz** ile yolsuzlukları önleyecek, devletin her türlü eylem ve işlemini yargının, yasamanın, kamuoyunun denetimine açacak, hayatı kolaylaştıracak; üretim, ulaşım, iletişim, eğitim, sağlık, güvenlik altyapısını güçlendirecek, kırsal-kentsel gelişim farkını azaltacak, kentleri yaşanabilir kılacağız. Tüm atama ve hizmet içinde yükselmelerde liyakati temel alacağız. Vatandaşların devlete tekrar “güven” duymasını sağlayacağız. Dijitalleşmeyi, bireylerin hayatını denetlemek, özgürlüklerini sınırlamak için değil, hayatı kolaylaştırmak, mal ve hizmet üretmek, büyük ve güvenilir veri sağlamak ve teknolojik dönüşümü gerçekleştirmek için demokratik bir araç olarak kullanacağız.

Kamu öncülüğünde tarım ile gıda, ulaşım, sağlık, su ve enerji kaynakları, ekolojik işletmeler alanlarında bütüncül ve akıllı bir dönüşüm başlatacak; üretim, istihdam, refahın adil dağılımı konularında özel sektör, yerel yönetimler ve üçüncü sektörle birlikte çalışacağız. Ekolojik bütünlüğü korumayı amaçlayan “**Mavi-Yeşil Politikalar**” üreteceğiz. Ülkemizin en büyük sorunlarından biri olan depreme hazırlıklı olmayı hedefleyen bir afet yönetimi politikası oluşturacağız.

Fırsat eşitliğine dayalı, ücretsiz ve kesintisiz, bilimsel, çağımızın teknolojik gelişmeleriyle uyumlu, gençlere **hayal kurduran ve hayallerini gerçekleştirme imkânı veren nitelikli bir eğitim modellemesi** için seferberlik başlatacağız. Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştireceğiz.

Küresel eşitsizlik olgusu nedeniyle en çok zararı sosyal refah devleti görmüştür. Sosyal yurttaşlık anlayışı çerçevesinde ihtiyaç sahibi olan her yurttaşımıza sosyal güvence sağlayacak, eğitim ve sağlık hizmetlerinde kamucu anlayışı benimseyeceğiz. Kimsenin açlıktan, yoksulluktan, işsizlikten dolayı sosyal ve insani felakete sürüklenmediği “**Dayanımcı/Bölüşümcü Sosyal Refah Ağı**” nı sivil toplum ve yerel yönetimlerle birlikte oluşturacağız.

Cumhuriyetimizin temel niteliklerini ve kuruluş ilkelerini benimseyen yeni, sivil ve özgürlükçü bir “**Cumhuriyet Sözleşmesi**” ile toplumsal barışı sağlayacağız. Her türlü dinsel, mezhepsel, etnik kimliğin üzerinde yer alan, bütünleştirici ulus anlayışını sahipleneceğiz. “Yarınlar hepimizin!” anlayışıyla toplumun mutsuzluğunu, sisteme duyduğu güven bunalımını, gelecek kaygısını aşacak, insani gelişmişlik endeksinde üst sıralarda yer alarak özgür bir ülke olacağız.

Böylece Türk Milleti olarak; “**Barışacağız, Bölüşeceğiz, Büyüyeceğiz!**”

SLOGANIMIZ MAVİ

Hayalimiz toplumsal barış ve mutluluğumuzun gökyüzü enginliğinde, toplumsal adaletimizin deniz duruluğunda MAVİ olduğu bir Türkiye'dir.

Partimiz, büyük Türk Milleti'nin zorlukları ve engelleri her zaman aşmasını bilmiş çelikten iradesinin yansımasıdır. Vatandaşlarımızın yaşadığı sorunlara **MEMLEKET-ADALET- VİCDAN-İŞ** (“MAVİ”) ekseninde verilen aydınlık yanıtıdır.

Memleket Partisi, el birliğiyle, yürek birliğiyle, akıl birliğiyle bir uygarlık hikyesi yazmak üzere siyaset sahnesinde yerini almıştır.

Bizler yürekli, onurlu insanların yaşadığı, mutlu, barış içinde ve adil bir memleketin hayalini canlandıracağız; o hayal için hep birlikte çalışacağız ve halkımızla birlikte;

GELECEğİMİZİ GERİ ALACAğIZ!

TARIM VE ORMANCILIK

TARIM

Türk Tarımı, yanlış politikalar neticesinde yüksek maliyetle üretim yapmaya çalışan, dünya piyasalarında rekabet edemeyen bir konuma getirilmiştir. Aynı zamanda tarımsal verimliliği, üretici geliri ve kendine yeterliliği düşük, dışa bağımlılığı yüksek, istikrarsız, plansız, kayıtsız ve potansiyel zenginliklerden faydalanamayan, bunu üretime, zenginliğe dönüştüremeyen bir durumdadır.

Tarımı destekleyecek politikalarımız, artan nüfusun beslenme ihtiyacının karşılanmasını; üretimde riskin azaltılmasını, gıda güvenliğinin sağlanmasını; toprak ve su varlığının geleceği gözeten biçimde akılcı kullanımını; tarımda çalışanlara yeterli ve düzenli gelir ve refah temin edilerek kırsal kesimin kalkındırılmasını; dış ticaretin geliştirilmesini ve kendine yeterlilik oranının yükseltilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda tarım politikalarımız sadece sürdürülebilir üretimi ve ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda sosyal, kültürel, örgütsel boyutları da kapsamaktadır.

-İzleyeceğimiz politikalarla toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini esas alan, ileri teknoloji, bilgi ve veriye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, arz talep dengesinde planlı üretim yapan, uluslararası rekabet gücünü artırmış, doğal kaynakları (toprak, su havzaları, su kaynakları) sürdürülebilir bir şekilde kullanan tarım sektörünü oluşturacağız.

-Bugünkü koşullarda devletin neredeyse hiçbir tarım ürününde piyasa yapıcı özelliği kalmamıştır. Devleti, tarımsal üretimde planlayıcı, piyasayı kontrol edici ve düzenleyici, üretici ve tüketiciyi koruyan konuma getireceğiz.

-Ürünün çiftçinin elinde ve tarlada kalmaması, zaman, emek, sermaye ve bilgi kaynaklarının heba olmaması için tarımda devletçi, kamucu ve toplumcu politikalar uygulayacak, planlı tarımsal üretime geçeceğiz.

-Arz açığı olan stratejik önemdeki ürünlerde, bitkisel ve hayvansal üretimde uzun vadeli arz talep dengesi ile havzadaki su rejimi ve ihraç potansiyelini de göz önünde bulundurarak planlama yapacağız.

-Tarım Kanununun 21. Maddesi'nde açıkça yer alan "GSYH'nın en az %1'i çiftçiye destek olarak verilir." taahhüdünü yerine getireceğiz. Yıllardır üreticiye zamanında verilmeyen destek bütçesini tam olarak ve planlama aşamasında çiftçiye kullandıracadıız.

-Mevcut durumda son derece karmaşık ve verimlilikten uzak hale gelen destekleme sistemini, üretim ve verimliliği esas alarak yeniden yapılandıracak; basit, açık, anlaşılır ve şeffaf bir hale getireceğiz.

-Tarımsal üretici desteklerini, çiftçinin girdi maliyetlerine göre ekimden önce açıklayacak, destek tutarlarını en az enflasyon oranı kadar artıracadıız. Eğer önceden açıklanan fiyatın ve ürün maliyetinin altında bir değer oluşursa, aradaki farkı çiftçiye

ödeyeceğiz. Bitkisel üretimde kullanılan gübre, mazot, tohumluk gibi girdi desteklerini Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilere; imkânlar dâhilinde nakdi destek şeklinde değil, aynı olarak vereceğiz.

-Tarımsal üretimde kullanılan tohum, gübre ve tarım ilacı gibi girdilerin vergilerini düşürerek, maliyetleri aşağıya çekeceğiz.

-Gübre kullanımını “Gübre Takip Sistemi”yle izleyeceğiz.

-Tarımsal üretimde kullanılan mazotta Özel Tüketim Vergisini kaldıracağız. Çiftçilerin kullandığı enerji bedellerinin aylık değil, mahsulden mahsule yılda iki defa fatura edilerek ödenmesini sağlayacak, tarımsal su ve tarımsal elektrik kullanımındaki tüm vergileri sadeleştireceğiz. Elektrikte çiftçi üzerinde büyük yük oluşturan, ek vergi, fon, belediye katkı oranları ve TRT payını almayacağız.

-Biyoyakıtları ÖTV ve KDV'den muaf tutacak, tarımsal üretimde güneş enerjisi, biyogaz gibi yenilenebilir enerjinin kullanımını teşvik edecek, biyogaz tesislerinin kurulması ve işletilmesinde yatırım desteği sağlayacağız.

-Üretici örgütlenmesi, insanımızın refahı ve yaşam kalitesini yükseltme (kırsalda eğitim, sağlık, teknoloji, gençliğe yatırım, vb.) gibi sosyal hayata yönelik destekler vereceğiz. Bitkisel üretim ve hayvancılığa üretim destekleri yanında, üretici çiftçi çocuklarının eğitim-öğretimini de destekleyeceğiz. Tarımsal işgücünü sigortalayacak, kırsaldakilere erişilebilir, nitelikli sağlık hizmeti yatırımlarına öncelik vereceğiz.

-Dijital teknolojilerden yararlanarak; çiftçi, toprak kullanımı, iklim, sulama, ürün deseni, zirai üretim profili gibi alanlarda tam tarım sayımı yaparak, “Türkiye Çiftçi ve Tarım Envanteri”ni oluşturacağız.

-Yerli tohumculuk sektörünün kalkındırılması için Ar-Ge çalışmalarının ön planda olduğu çalışma ve projelere destekler vereceğiz. Yerel tohumlarımızı geliştirecek ve biyoçeşitliliği koruyacak gen bankaları, laboratuvarlar ve üretim istasyonları kuracağız.

-Topraklarımızdaki verim düşüklüğüne yol açan organik madde eksikliği için “Organik Madde Seferberliği” projeleri geliştirilmesine destek vereceğiz.

-Stratejik öneme sahip, Buğday, Arpa, Mısır, Çeltik, Ayçiçeği, Soya, Pamuk, Kolza, Aspir ve yemeklik tane baklagiller gibi ürünlerde, nadas ve yeni sulamaya açılacak ekilmeyen alanlarda, üretim planlamaları yaparak ekilmelerini sağlayacak ve teşvikler vereceğiz. Bu amaçla münavebe yani dönüşümlü ekim nöbeti uygulamasını zorunlu hale getirip takip edeceğiz.

-Hem üretici hem de tüketiciyi koruyacak şekilde “sözleşmeli bitkisel ve hayvansal üretim modelleri”ni destekleyecek ve yaygınlaştıracacağız.

-Tarımsal ürünlerde fiyat spekülasyonlarının önüne geçmek ve tarım ürünlerini depolarda izlemek amacıyla Lisanslı Depoculuğu teşvik edeceğiz. Tahıl dışındaki ürün gruplarında

da lisanslı modern depo sayısını ve kapasitelerini artırarak yaygınlaştıracak, bunun için kira desteği sağlayacağız.

-Tarıma girdi sağlayan Zirai Donatım Kurumu, çiftçinin tarlasına yol, su ve elektrik götüren Köy Hizmetleri gibi tarımsal kuruluşlarımızın ve KİT'lerin özelleştirilmesine veya lağvedilmesine izin vermeyip, amaç doğrultusunda tekrar ayağa kaldıracğıız.

-Piyasayı üretici lehine düzenleyen özerk bir yapıya kavuşturarak, Fiskobirlik'i dünyanın en büyük fındık ihracatçısı ve çikolata üretiminde dünya markası haline getireceğiz.

-Şeker fabrikalarını özelleştirme kapsamında çıkaracağız. Pancar Üretici Kooperatiflerini fabrikalara ortak ve yönetime dâhil edecek, şeker pancarı üretimini artıracğıız. Gıda fazlası şekeri, akaryakıtla harmanlayıp biyoetanole dönüştürerek, enerji ithalatını azaltacağız.

-Nişasta bazlı şeker (NBŞ) üretimini sınırlandıracak, yerli pancar şekerini destekleyeceğiz. NBŞ kaçakçılığını ağır şekilde cezalandıracağız.

-Tütün üreticilerini kooperatif çatısı altında örgütleyecek, bugün tütün ithal eden Türkiye'yi yeniden tütün ihraç eder hale getireceğiz.

-Çay üretimi ve üreticilerinin sorunlarını çay mevzuatını düzenleyerek çözeceğiz.

-Zeytinliklerimizin imara açılmasına veya yabancılara kiralanmasına engel olacak, ata mirasımız sayıp, koruyacağız. Üretim, işleme, paketleme ve pazarlama aşamalarındaki alt yapı sorunlarını giderecek ve dünya pazarlarında rekabet gücü yüksek ulusal markalarımızın oluşmasını sağlayacağız.

-GDO'suz Türk Pamuğu ve tekstilinin tanınmasını sağlayacağız. Pamuk üretimi yapılan tarım bölgelerimizde, su ihtiyacını da dikkate alarak, üretimin yeniden canlandırılması için projeler geliştirecek, pamuk, lif veya iplik ithalatı yerine, yerli üretime dayalı olarak tekstil sanayimizin gelişmesini sağlayacağız.

-Pamuk destekleme primini, üretim maliyeti ile dünya fiyatlarını dikkate alarak güncelleyeceğiz.

-Ayçiçeği, mısır ve soya başta olmak üzere, yağlı tohumlu bitkilerin üretimine yönelik orta ve uzun vadeli politikalarla üreticiyi destekleyecek, ithalat bağımlılığını sona erdireceğiz.

-Tarımsal üretimdeki “kadını, kadın üreticiyi, kadın girişimcileri ve gençleri destekleme” politikaları geliştireceğiz. Tarımda istihdam edilen genç nüfusu sosyal güvenlik sistemine dâhil edecek, sigortasız tarım işçisi bırakmayacağız.

-Kırsalda gençleri tarım işletmeciliğine ve veterinerlik mesleğine yönlendirmek amacıyla sermaye desteği verecek ve uygun maliyetli kredilerden yararlandıracağız.

-Veteriner hekimlerin; eğitimlerinde, çalışma koşullarında, özlük haklarında gerekli iyileştirmeleri yapacağız.

-Kırsal kalkınmanın ve gıda güvenliğinin teminatı olan “Küçük Aile Çiftçiliği”ni sosyal politikalarla destekleyecek, buralarda “Tarıma Dayalı Sanayi ve Organize Tarım Bölgeleri”ni geliştireceğiz.

-İş garantili olarak “Tarım Meslek Okulları”nın yeniden açılmasını sağlayacağız. Tarımla ilgili bölümlerden mezun olan gençlerimizi kırsalda üretim yapmaları koşuluyla, hazine arazisi kiralama, ilk girişim sermayesi ve düşük faizli kredi gibi teşvikler başta olmak üzere, muhtelif desteklerden öncelikli olarak faydalandıracağız. Böylelikle giderek yaşanan kırsal ve tarım nüfusumuzu gençleştireceğiz.

-Tarımsal Üretim Kooperatiflerinin, üretimin yapıldığı yerde (ilçede) kurulmasını; üretim, paketleme, piyasaya sunum ve hatta ihracat aşamalarının kooperatifler eliyle yapılmasını sağlayacağız.

-Mevsimlik veya göçebe tarım ve hayvancılık işçilerinin konaklama ve sağlık başta olmak üzere, yaşam standartlarının iyileştirilmesine ve çocuklarının eğitim ihtiyacının karşılanmasına yönelik yerel ve kamu yönetimi ile koordineli programlar yapacağız.

-Büyük kentlerin beslenmesine yönelik olarak, kent çeperlerinde küçük aile işletmelerini destekleyecek ve komşu illerden gelen tarım ürünlerinin taşıma maliyetlerini düşürmek, nakliye sürecindeki kayıpları önlemek amacıyla soğuk zincir altyapısı geliştireceğiz.

-Kırsaldaki üretim ve yaşam biçimlerini, tabiat ve kültür varlıklarını korumak için, geleneksel zanaat ve el sanatları, agro-turizm, coğrafi işaretli ürünler, bağcılık, arıcılık, balıkçılık gibi geleneksel üretim ve saklama bilgisini gelecek kuşaklara taşıyacak girişimleri kapsamlı olarak destekleyeceğiz.

-Tarım arazisi vasfı taşıyan vatan toprağı ranta kurban edilemez! Tarım topraklarının ve meraların amaç dışı kullanılmasına asla izin vermeyeceğiz.

-Tarım işletmelerinin küçük ve arazilerin çok parçalı olması, modern yetiştirme tekniğı uygulamalarını engellediğı gibi, verimliliğı de azaltmaktadır. Sorunun çözümü için arazi toplulaştırmasına hız verecek, tarım arazilerinin parçalanarak ölçeklerinin küçülmesini, miras ve satış yolu ile bölünmesini önleyecek, mirasçılara arazi edinmek için finansal destek sağlayacağız.

-İvedilikle “Su Kanunu” çıkaracak, su tasarrufu sağlayan, yağmurlama, damla sulama, vb. sistemlerin ve Endüstri 5.0’a uygun sulama otomasyon sistemlerinin hızla yaygınlaşması için çiftçiye uzun vadeli hibe desteğı vereceğiz.

-Sulanabilir alanların genişletilmesine yönelik yatırımları artıracacağız. Yapımı devam eden baraj ve sulama kanalları, GAP, KOP gibi proje kapsamındaki altyapı yatırımlarını hızla tamamlayacağız. Sulama kanallarını kapalı hale getirerek, buharlaşma ile olan su kaybını önleyeceğiz.

-Coğrafi işaretli ürünlerin gelişimi için en az %5 ilave destek verecek, bu ürünlerin uluslararası fuarlara katılımını teşvik edeceğiz.

-İyi tarım ve organik tarımı destekleyeceğiz. Organik yaş meyve ve sebze üretimi yanında kurutulmuş, derin dondurulmuş, meyve suyu, konserve ve benzeri işlenmiş ürünlere de dış pazara yönelik verilecek desteği artıracacağız.

-Yüksek katma değerli tıbbi ve aromatik bitkilerin ve onlardan elde edilen ürünlerin (bitkisel yağlar gibi), üretimden pazarlamaya ve markalaşmaya kadar olan faaliyetlerini destekleyeceğiz.

-Gıda güvenliği açısından, tarım ürünlerini tarladan sofraya gelene kadar her aşamada en etkili bir şekilde izleyecek ve denetleyeceğiz.

-Kara, hava ve denizyoluyla yapılacak tarım ürünleri ihracatında, birim başına kargo taşıma ücretlerinde indirim veya taşıma ücretlerinin belirli bir miktarının kamu tarafından desteklenmesini sağlayacağız.

-Üreticilerin, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizlerini silecek ve ana borçlarını yapılandıracağız.

-Verimi doğrudan etkileyen doğa olaylarından etkilenen Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'ne kayıtlı tüm çiftçileri, TARSİM'in tarım sigortasından yararlandıracağız.

-Büyük kentlere yakın termal sıcak su kaynağı olan bölgelerde modern seraların kurulması, mevcut seraların modernize edilmesi, büyütülmesi, paketleme ve depolanması için yatırım ve işletme finansman desteğini sağlayacağız.

-Tarımda yapay zekâ uygulamalarına ait teknolojik gelişmelere yer verecek, genç çiftçileri özendirmek için dijital teknolojileri kullanan “Hassas-Akıllı Tarım Sistemi”ne gereken öncelik ve desteği vereceğiz.

-“İklim Değişikliği ve Kuraklık Eylem Planı”nı vakit kaybetmeden uygulamaya koyacağız. Başta kuraklığa dayanıklı tohum geliştirilmesi olmak üzere bu alandaki yenilikçi araştırmaları destekleyeceğiz.

-Mevcut Biyogüvenlik Yasası ve Kurulu’nu çağın gerekleri, bilim ve teknolojideki gelişmeler ve ülke menfaatleri doğrultusunda yeniden düzenleyeceğiz.

-Tarım ve tarıma dayalı sanayide, başta jeotermal, güneş, rüzgâr ve dalga enerji kaynakları olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını ve yaygınlaştırılmasını sağlayacağız.

-Büyükşehir Belediyeleri ve İmar Yasası ile hayvancılık yapmak zorlaşmıştır. Köyler “Mahalle” ya da başvuru ve kabule bağlı olarak “Kırsal Mahalle” statüsüne dönüştürülmüş, meralar üzerindeki baskılar artmıştır. Tarımsal yapıların inşasındaki ruhsat prosedürü ve maliyetler artmıştır. Kanun değişikliği ile bu olumsuzlukları düzelteceğiz.

-Bizim için “Et, süt meselesinin çözümü, ot meselesinin çözümüyle mümkün olacaktır!” Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tescil işlemlerini hızlandıracakız. Böylelikle meraların ıslahı ve rehabilitasyonunu sağlayacakız.

-Yem bitkileri ekim alanlarının artırılmasını teşvik edip, üretimi destekleyecekız. Meraların amaç dışı kullanımına izin vermeyecekız. Meraların köyün ortak malı olarak kalmasını sağlayacakız.

-Tarımsal retimde değerlendirilmeyen boő arazilerin bir kısmını yapay mera olarak tesis edip, hayvancılıkta kullanılmasını sağlayacakız.

-Türkiye’de kırmızı et üretiminin yüzde %90’ı sığırdan, kalan %10’u küçükbaő hayvanlardan sağlanmaktadır. Sığıra olan tüketim alışkanlığını planlı bir Şekilde azaltacak, küçükbaő etin üretim payının yüzde %20-25’lere çıkarılmasını sağlayacakız. Küçükbaő hayvan yetiőtiricilięinin geliştirilmesine özel bir önem ve destek verecekız.

-Özellikle koyun yetiştiriciliği, hem Türkiye’nin coğrafi yapısı ve tarım kültürü, hem de meradaki kaba yem kaynaklarını değerlendirme bakımından büyükbaő hayvanlara göre çok daha uygun, daha kısa sürede, daha üretken ve daha düşük maliyetle yapılabilir. Küçükbaő hayvancılığa iliőkin planlama yapacak ve envanter oluőturacakız.

-Çobanlık mesleğini özendirecek, çobanları sosyal güvenceye kavuőturup, emekli olmalarını teşvik edecekız.

-Kırmızı et ithalatı yapmayacağız. Buraya ayrılacak kaynakları, destekleme ödemesi şeklinde kendi üreticilerimize vereceğiz.

-Kırmızı ette sorun yaşanmaması ve ithalata gereksinim duyulmaması için öncelikli olarak süt hayvancılığında sorunları çözeceğiz. Çiğ sütün değerinden satılmasını ve süt üretim maliyetlerinin düşürülmesini sağlayacağız.

-Buzağı, kuzu ve oğlak ölümlerinin önüne geçeceğiz. Anne ve yavru bakım-beslemesi ve hastalıklardan korunması konusunda yetiştirici eğitimi verecek; eğitime katılanlara sertifika, hibe ve destek programları sağlayacağız.

-Dışa bağımlılığı tamamen ortadan kaldırmak için yerli aşı, ilaç ve biyolojik ürün üreticilerine teşvik vereceğiz.

-Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri'ni yaygınlaştırıp geliştireceğiz.

-Et ve Süt Kurumu (ESK), Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ve Yem Sanayi gibi kurumların yeniden piyasada varlığını hissettirecek ve piyasayı düzenleyici olmalarını sağlayacağız.

-Hayvancılık kredilerinde hayvan materyalinin ipotek olarak kabul edilmesini sağlayacağız.

-Ankara Keçisi yetiştiriciliği ve kaliteli Tiftik üretimini destekleyeceğiz. Tiftiğin işlenerek ürünlere dönüştürülmesi ve marka ürünler oluşturulması yönünde desteklemeler yapacağız.

-Kanatlı hayvan ürünleri ihracatında ürün ve pazar çeşitliliğini artıracamız.

-Arıcılıkta damızlık ihtiyacını karşılayacak, sorunların çözümünü sağlayacak, ürün çeşitliliğini artıracamız.

-İpek sanayinde kaliteli ve yüksek verimli materyal temin edecek, ipekböceği yetiştiriciliğinde, gelenekseli hafızada koruyarak, modern üretime geçilmesini sağlayacağız.

-Su ürünleri yetiştiriciliğinde üretim ve ihracatın artırılmasını sağlayacağız. Açık deniz balıkçılığını ve dondurulmuş ürünleri teşvik edeceğiz. Su ürünleri sektöründe sürdürülebilir avcılığı sağlayan, tatlı su balıkçılığını destekleyen tedbirler alacağız.

TARLADAN SOFRAYA GIDA KAYIP VE İSRAFINI ÖNLEME

Türkiye’de gıda arz zinciri bir bütün olarak ele alındığında, en yüksek kayıp oranı, zincirin ilk halkası olan tarımsal üretimde görölmektedir. Bunu önlemek için aşağıdaki yöntemleri kullanacağız.

-Soğuk Zincir Yönetimi ve Yatırımları: Dayanıksız tarım ürünü ve gıdalarda, ilçe bazlı kooperatifler aracılığı ile ön talep ve kesintisiz soğuk zincir nakliye sistemi ile ürünü bozulmadan tüketiciyle buluşturup, kayıp ve israfı önleyeceğiz.

-Depolama: Uygun depolama tesislerinin alt yapısının oluşturulması için gereken desteği vereceğiz.

-Gıda İşleminin Geliştirilmesi: Tarıma Dayalı Sanayinin gelişmediği bölgelerde gıda işlemeyi sağlayacak alt yapı yatırımlarını önceleyeceğiz.

-Uygun Kapasite Geliştirme, Eğitim ve Yayım Hizmetlerinin Sağlanması: Gıda zincirinde kapasite geliştirme, değer katma, paketleme, risk analizi ve kritik kontrol noktası (HACCP) sistemleri, kalite, g¼venlik, iyi uygulamalar, tasnif ve derecelendirme, ulaştırma, takip etme ve depolama programları tasarlayıp uygulanmasını sağlayacağız.

-Ulaşım ve Lojistik: Ulaşım, lojistik konularında alt yapının geliştirilmesi ve hızlı taşıma filoları için devlet desteği sağlayacağız.

-Gıda Kayıp ve İsrafı (GKi) Azaltmada Kadın Rol¼n¼n Anlaşılması ve Desteklenmesi: Kırsalda kalkınma için kadın üreticilerin sigorta g¼vencesine kavuşmasını sağlayacağız.

-Hane halkının kendi gıda israfını azaltması: İhtiyaçtan daha fazla gıda alınmaması, hemen kullanılmayacak gıdaların toplu ve aşırı alınmaması, yenmeyen gıdanın azaltılması veya gıdada kalite kaybına yol açacak işlemlerden kaçınılması için Kamu Spotu ¼zerinden daha fazla farkındalık çalışmaları yapacağız.

-Gıda bankacılığı, bağışlanan veya üretim fazlası gıda maddelerini ihtiyacı olanlara ulaştırır. S¼z konusu gıda bankasına T¼rkiye’de gıda dağıtımı ve üretiminde ¼nde gelen firmalar kurumsal sorumluluk kapsamında destek vermekte ve vergi avantajından faydalanmaktadırlar. Kazan-kazan ilkesi çerçevesinde gerçekleşen bu somut oluşumun yaygınlaşması hususunda teşvikler vereceğiz. AB’de olduğu gibi, hayır için bağışlanan gıdadan KDV’yi muaf tutacağız.

-Lisanslı Depoculuk sayesinde, hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin veya fırsatçılar eliyle fiyat yükselmesinin önlenmesini, piyasanın dengelenmesi için tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınmasını sağlayacağız. Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerine, lisanslı depolara verdikleri ürün karşılığında aldıkları “ürün senetleri” aracılığıyla, bankalardan kredi ve finansman sağlayacağız.

-Tarım ürünlerinde üreticilere kolay pazarlama ve iyi koruma sağlayan, nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistem kuracağız. Üreticinin istikrarlı ve daha iyi bir gelir elde etmesi için, lisanslı depoların kapasitelerini artıracak, ürün yelpazesinin çeşitlendirilmesi için gereken alt yapı desteğini sağlayacağız.

-Atık ürünler ve kullanılmayan gıdaların değerlendirilmesini (atıkların ekonomiye geri kazandırılması) hedefleyeceğiz. Fabrikaya giren hammaddenin bazı kısımları gıda işleme sonrası yan ürün olarak açığa çıkmakta, tekrar satılmaktadır. Bunların gıda sektöründe kullanılması için fabrika içinde başka yatırımların yapılması gerekmektedir. Hayvancılık sektöründe, yeme-içme hizmetlerinde ve endüstride, geri dönen, ancak insan tüketimi veya gıda bankaları için uygun olmayan gıdalardan bazıları, hayvan beslenmesinde risk oluşturmadığı sürece yem olarak, bazıları da ayrıştırılıp gübre halinde kullanılabilir. Yanlış, hasarlı paketlenmiş veya büyük organizasyonlardan arta kalan gıdaların hayvan yemi ve gübre olarak tarımda ve diğer alanlarda kullanımını sağlayacağız.

ORMANCILIK

-Küresel iklim değişikliği nedeniyle beliren kuraklık tehdidine karşı yeşil alanları korumak ve genişletmek, ekolojik sistemleri bozacak uygulamalardan kaçınmak mavi-yeşil politikalarımızın gerekleri arasındadır. Orman sahalarının daralmasına izin vermeyeceğiz.

-Sürdürülebilir orman yönetimiyle ormanların ekonomiye katkısını artırıp, “Ulusal Orman Envanteri” çalışması yapacağız. Yangın ve erozyon açısından risk durumunu belirleyecek, buna göre öncelikli bölgelerde erozyon ve yangını önlemek için rehabilitasyon programı geliştireceğiz.

-Ormanlar ve ekosistem üzerindeki her türlü faaliyete yönelik izinlerin, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek odalarının da yer alacağı bağımsız üstün kamu yararı tespit komisyonları tarafından karara bağlanmasını sağlayacağız.

-Orman yangınlarıyla mücadelede önleyici tedbirlere, erken uyarı sistemleri ve müdahale kapasitesinin güçlendirilmesine, toprak muhafaza amaçlı ağaçlandırma yapılmasına öncelik vereceğiz.

-Yangınla havadan mücadelede gerekli olan hava araçları konusunu kalıcı çözüme kavuşturacağız.

-Ormanların korunması, sınır ve mülkiyet durumundaki belirsizliklerin giderilmesi amacıyla, halen kadastrosu yapılmamış ormanların kadastro işlemlerini kısa sürede tamamlayacağız.

-Orman Genel M¼d¼rl¼g¼'n¼n d¼ner sermaye faaliyetleri sonucu elde edilen k¼r¼n¼, öncelikle yeni a¼a¼landırma faaliyetlerinde kullanıracadıız.

-Ormanlardan elde edilen odun dışı ¼r¼nlerin yararlanma hakkını, a¼a¼ların bakımlarını yapmaları kaydıyla ilgili orman köyl¼lerine vereceğiz.

-Orman köy¼nde ikamet eden çiftçilerin yararlanabileceği ORKÖY kredilerinin daha fazla üreticiye ulaşmasını sağlayıp, hibe oranını artıracak ve kredi ödeme koşullarını iyileştireceğiz. Orman köyl¼s¼ne ve kooperatiflerine ormancılık faaliyetlerinde öncelik vereceğiz.

-Orman fidanlıklarının üretim kapasitesini artıracadıız. Gerek kamu gerekse özel arazilerde, özellikle k¼đıt üretiminde kullanmak ve k¼đıt ithalatımızı azaltmak üzere geniş çaplı end¼striyel a¼a¼landırma çalışmaları yapacadıız.

-Orman-köy ilişkilerinin geliştirilmesi ve orman köyl¼lerinin kalkındırılması amacıyla, orman vasfını yitirdiği gerekçesiyle orman sınırları dışına çıkarılan sahalarda (2-B sahalarda), özendirilmeyen düzenlemelerle kıymetlendirilmesini sağlayacadıız.

-Milli Parklar gibi özel koruma kapsamındaki ormanlarda, hak ve menfaat kaybı olan köyl¼lerin, Orman Genel M¼d¼rl¼g¼ D¼ner Sermaye B¼tçesinden yapılacak ödemelerle mağduriyetlerini gidereceğiz.

-Ağaç, orman, doğa sevgisini, okul öncesi eğitiminden itibaren vereceğiz. Milli Eğitim müfredatında, uygulamalı olmak şartıyla, etkili değişiklikler yapacak, toplumun bu konudaki bilinç düzeyini artırmak için görsel, yazılı medya ile sosyal medyayı etkin biçimde kullanacağız.

